

24

1769, 14.

SPECIMEN

CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

AN

CHIROGRAPHVM CAN-
CELLATVM

INDVCAT

DEBITI REMISSIONEM

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XX. MARTII ANNO CIOIOCCCLXVIII.

PVBLICE DEFENDET

CHRISTIANVS GOTTLIEB HVHN

GRIMMENS.

LIPSIÆ

LITERIS RVMFFIIS.

P. 313.

A N
CHIROGRAPHVM CAN-
CELLATVM
INDVCAT
DEBITI REMISSIONEM.

---

§. I.

Scripturam illam, qua quis alteri ex causa aliqua iusta debere quid fatetur subscripto suo tanquam debitoris nomine chirographum dici et obligationem vnilateralem agnoscere fundamentum, factis notum est. Duplex verò chirographi dos est: vel enim

A 2

nomi-

nomine subscripto inuoluit confessionem contractae obligationis, sicque est *documentum probans*, vel, si tempus praeterlapsum, intra quod ex Iure Iustiniano non numeratae pecuniae exceptio valide opponi poterat, producebat obligationem, sicque est *documentum obligans*. Posteriori ratione conficitur *contractus chirographarius*. Hinc mirandum non est, quod ciuile ius requirat *causam debendi specialem* expressam in chirographo, quippe in se chirographum tantum probat contractam obligationem aliquam, non vero sua natura obligat. At vero, si biennium elapsum, quod Iustinianus dedit exceptioni non numeratae pecuniae, intra quod opposita illa onus numerationem factam probandi deuoluebat in actorem, cum in poenam negligentiae, quod dans chirographum non accepta pecunia haud repetiisset, pure pro obligato habebatur, ad causam obligationis amplius non respiciendum erat, sed confessio in chirographo facta nominis subscriptione confirmato loco causae obligandi erat, et ab eo simpliciter chirographum obligabat. Hinc forsitan venit, vt Iure Saxónico Electorali concedatur nihilominus ex illo agere chirographo, in quo specialis debendi causa expressa non erat, pro vt est in APPEND. ORDIN. RECOGN. §. V. quippe in instituenda actione executiua sufficere videbatur proba-

batio debiti, quae ex chirographo haberi poterat, cum praeterea ipsa debendi causa in nominis subscriptione adesse videretur. Non ergo exacte distinguere mihi videtur Jus Saxonicum chirographum instrumentum probans a chirographo instrumento obligante.

§. II.

Cum itaque chirographi haec vis sit, ut probet debitum contractum, creditorque agens contra debitorem eo recte utatur, enata est quaestio: *an reddito chirographo debitum ipsum remissum censetur.* Negant nonnulli, argumento ducto a pignore, quippe reddito pignore remissum quidem pignoris ius censetur, non vero ipsum debitum. Concludunt inde remissam esse forsitan probationem petendam ex chirographo, haud vero ipsum debitum. Sed verior videtur contraria sententia. Cum enim et chirographo vis insit obligandi reddito chirographo, redditum quoque est id, per quod obligatio inducitur. Dein prouocant ad PAVLVM in *L. 2. §. 1. ff. de pact.* qui scribit: *Et ideo si debitori meo reddiderim cautionem, v' detur inter nos conuenisse, ne peterem: profuturamque ei conuentionis exceptionem placuit.* Videtur enim creditor accepto chirographo, quo suum sibi competens ius probare possit, securus redditus, et hinc chirographum sub cautione intelligi poterit, quam er-

go si reddidit creditor tacite pactus videtur de non petendo debito, et si forsitan nihilominus petat debitum, cuius chirographum reddiderat, reo debitori in promptu erit exceptio taciti pacti de non petendo, quod pactum tacitum ex chirographi redditione concluditur.

§. III.

At vero, quid? si cancellatum deprehendatur chirographum, an et ex cancellatione illa facta debiti remissio praesumenda, ambigua quaestio est. Alii adfirmant, negant alii, pro ut sibi causam fingunt. Distinctius hanc causam tractabimus. Aut enim chirographum apud creditorem est, aut illud debitor possidet. Si debitor chirographum cancellatum teneat, adfirmant, induci eo debiti remissionem, sed debitori simul incumbere probationem, redditum sibi esse chirographum a creditore. Sed liceat mihi dubium aliquod mouere huicque opinioni obicere. Datur chirographum creditori in securitatem sui debiti. Est ergo creditoris officium, ut custodiendo chirographum sibi prospiciat. Quod si ergo desit possidere, vel sua culpa amisit, vel ablatum ipsi esse debet. Putarem itaque, potius creditoris tunc esse officium probandi, vel amisisse se chirographum idque ab alio inuentum in manus debitoris venisse, vel sibi illud ablatum esse. Practerea
cum

cum soluto debito reddendum sit chirographum, arbitrator, praesumptionem potius esse pro debitore, quod iuste possideat chirographum, maximeque ipsi succurrere praesumptionem alteram, qua quilibet bonus praesumitur, donec probetur contrarium.

§. IV.

Si vero debitor confideatur, sibi redditum chirographum a creditore atque remissum esse debitum, cum hoc casu praesumta solutio cesset, propter quam redditum chirographum, tunc cedo probandam esse redditionem chirographi, quia, si agat creditor, debitorque remissione se tueatur, haec remissio probari poterit ex redditione chirographi, quamque si probauerit, non opus est, ut quaeramus, a quo cancellatio facta sit. Perinde tunc est, an creditor autor sit cancellationis, an debitor, quia etiam non cancellati chirographi redditi inducit remissionem, nisi creditor probeat replica, redditum quidem chirographum, sed non animo remittendi debiti. Fac, Titio, qui centum debebat, me reddidisse chirographum ut subscribat, se praeter haec centum adhuc quinquaginta mutuo a me accepisse. Titius, cancellatione facta, non reddit chirographum: dubium non est, si probauerit replicam creditor,

ditor, nihil prodesse debitori, licet probauerit, redditum sibi esse chirographum a creditore,

§. V.

Contra vero, si ipse adhuc creditor possidet chirographum idque cancellatum, qui ex illo postea acturus sit, certum est, eum actione repelli, quippe documentum cancellatum ad causam probandam nihil praestare potest. Recte ergo ex cancellatione tunc inducitur debiti remissio. Sed sicut praesumptio tantum est, ita creditori negari nequit, si remissionem factam non esse probare velit, adhuc contra debitorem agere posse. Autor mihi est *MODESTINVS* in *L. 24. π. de prob. et praes.* Ait: *Si chirographum cancellatum fuerit, licet praesumptione debitor liberatus esse videatur, in eam tamen quantitatem, quam manifestis probationibus creditor sibi adhuc deberi ostenderit, recte debitor conuenitur.* Clara haec, nec egent interprete.

T A N T V M.

ULB Halle

3

003 594 440

SB

24

1769, 14.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AN
CHIROGRAPHVM CAN-
CELLATVM
INDV CAT
DEBITI REMISSIONEM
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISBYRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE XX. MARTII ANNO MDCCCLXVIII.
PVBLICE DEFENDET
CHRISTIANVS GOTTLIEB HVHN
GRIMMENS.
LIPSIAE
LITERIS RVMPFIIIS.

P. 313.

KONFRIED
UNIVERS.
ZVHALLE

